

Nota van uitgangspunten voor de begroting 2017

Juni 2016

Inlichtingen bij

Gert Meijer, teamleider Financiën en belastingen

Afdeling

Middelen

Doorkiesnummer

0224 210642

Inleiding

Voor u ligt de nota van uitgangspunten die uw raad de mogelijkheid geeft om de kaders neer te zetten voor de begroting 2017 en de meerjarenbegroting tot en met 2020. In het overzicht "Verloop begrotingssaldo 2017-2020" wordt een vooruitblik gegeven van onderwerpen die wij graag terugzien komen in de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020. Aanvullend is ook een dekkingplan opgesteld. Beide onderdelen zijn amendeerbaar. In deze nota zijn de gegevens van de mei-circulaire 2016 nog niet verwerkt. De ervaring leert dat de gegevens van de mei-circulaire ingrijpend door kunnen werken. Zodra deze gegevens beschikbaar zijn worden deze aan u ter beschikking gesteld.

In de tabel verloopbegrotingssaldo en in het dekkingplan wordt voor de activiteit een nummer aangegeven. Dit nummer correspondeert met het nummer wat is aangegeven bij de activiteit in het betreffende domein. Bij het domein wordt de investering nader toegelicht.

Wij denken dat u met deze nota een goede invulling kunt geven aan uw kaderstellende rol en kijken uit naar een constructieve behandeling van deze nota.

Schagen, juni 2016
Burgemeester en wethouders

Verloop begrotingsaldo 2017-2020 - wensenlijst

	2017	2018	bedragen x € 1.000	
			2019	2020
Gepresenteerd resultaat in de begroting 2016 en de meerjarenvisie 2017-2019	15 V	169 V	116 V	116 V
Mutaties n.a.v. genomen besluiten:				
a) N.a.v. 2e rapportage 2015	45 N	25 N	25 N	25 N
b) Raadsbesluit renovatie Zijperweg	17 N			
c) Raadsbesluit integraal beleidsplan O.G.	300 N	600 N	900 N	1.200 N
Doorwerking 1e rapportage 2016	720 N	763 N	840 N	866 N
Stand per 15 mei 2016	1.067 N	1.219 N	1.649 N	1.975 N
Economisch domein				
1 Leefbaarheid kernen	0 *	0 *	0 *	0 *
2 Milieu - actualisatie bodemkaart	13 N			
3 Destinatie markteting, niet doorvoeren taakstellende bezuiniging	70 N	70 N	70 N	70 N
4 Waterrecreatie - vervolg uitvoeringsprogramma	24 N			
5 Verblijfsrecreatie - bijdrage aan regionale programma	10 N			
6 Routes - uitvoeringsplan	28 N			
7 Kust - uitwerking strandbeleid (bebording/verlichting)	80 N			
8 Invoering omgevingswet	200 N	100 N	100 N	
9 VTh - voldoen aan kwaliteitseisen	25 N			
Sociaal domein				
10 Participatie initiatieven - openbaar gebied	100 N	100 N	100 N	100 N
11 Onderhoud strand en strandslagen	25 N	25 N	25 N	25 N
12 Aanplant bomen, 1e aanzet	25 N	25 N	25 N	25 N
13 Beleidsontwikkeling - groen, klimaat en duurzaamheid, water	90 N	0	0	0
14 Hoep centrum - woonrijpmaken	150 N	0	0	0
15 Areaal uitbreiding	39 N	39 N	39 N	39 N
16 WSW hogere bijdrage gemeente	230 N			
17 Bijzondere ziektekosten (collectieve ziektekostenverzekering)	230 V	230 V	230 V	230 V
Domein burger en bestuur				
18 Verbonden partijen - als gevolg van loon en prijsafspraken	100 N	100 N	100 N	100 N
19 OZB - aanpassing inflatie	43 N	43 N	43 N	43 N
personele capaciteit				
20 Regionale samenwerking, lobbyist (Energy & Health Campus)	85 N	85 N		
21 Aquisitie agribusiness bedrijventerreinen, Energy & Health en starters	38 N	38 N	38 N	38 N
22 Procesbegeleiding toeristisch profiel	33 N	33 N	33 N	33 N
23 Handhavers	100 N	100 N	100 N	100 N
Totaal	2.345 N	1.747 N	2.092 N	2.318 N
* = dekking uit de baten van renderende vastgoedportefeuille bovenop de geraamde baten voor "tafelzilver"				

De “knoppen” om aan te draaien

Reserves

- Algemene reserve
risicobuffer 20% = € 2 miljoen, ruimte hierboven is € 1 miljoen incidenteel.
- Reserve openbaar gebied
Hier is vanuit het batig saldo 2015 € 2,2 miljoen in gestort. Hier is nog geen precieze bestemming aan gegeven, maar wel dat dit voor het openbaar gebied bestemd is.

Nieuw beleid

- Alle nieuwe beleidsvoornemens zonder wettelijke noodzaak.

Belastingen

- Onroerende zaakbelasting
1% = € 86.000
- Toeristen-/forensenbelasting
Groei tot € 1,25 per persoon per nacht is al geraamd
1% = € 23.500
- Precario op kabels en leidingen
Ingeboekt is € 700.000
Aanslag bedraagt € 2,4 miljoen
Opbrengst is nog niet 100% zeker (nog onder de rechter)
- Precario overige objecten (terrassen, uithangborden etc.) (24)
10% = € 10.000
- Reclamebelasting
Deze hebben we nu niet in de gemeente Schagen. Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg.
Indicatieve opbrengst: € 200.000 (exclusief perceptiekosten)
- Leges
Kostendekkendheid titel 2 (bouwleges) = 99,28%
Geen ruimte tariefstijging, tenzij meer lasten onder heffing vallen.
Kostendekkendheid titel 3 (apv) = 68,27%
Ruimte tot 100% = € 16.000 (los van begrip acceptabel voor burger en vergelijkbaar buurgemeenten)

Overige

- Aanvullende bezuinigingen of huidige taken schrappen

Dekkingsplan

	2017	bedragen x € 1.000		
		2018	2019	2020
Economisch domein				
2 Milieu - actualisatie bodemkaart, ten laste van algemene reserve	13 V			
4 Waterrecreatie, dekken uit algemene reserve	24 V			
5 Verblifsrecreatie - bijdrage aan regionale programma, dekken uit algemene reserve	10 V			
6 Routes uitvoeringsplan, dekken uit algemene reserve	28 V			
7 Kust uitweking (borden etc.), dekken uit algemene reserve	80 V			
8 Invoering omgevingswet, dekken uit algemene reserve	200 V	100 V	100 V	
9 VTh - voldoen aan kwaliteitseisen, onderbrengen bij bouwleges	25 V			
Sociaal domein				
10 Participatie initiatieven - openbaar gebied, dekken uit reserve og	100 V	100 V	100 v	100 V
11 Onderhoud strand en strandslagen t.l.v. openbaar gebied	25 V	25 V	25 V	25 V
12 Aanplant bomen, 1e aanzet, dekken uit reserve openbaar gebied	25 V	25 V	25 V	25 V
13 Beleidsontwikkeling - groen, klimaat en duurzaamheid, water dekken uit reserve openbaar gebied	90 V	0	0	0
14 Hoep centrum - woonrijpmaken, dekken uit reserve openbaar gebied	150 V	0	0	0
Domein burger en bestuur				
personele capaciteit				
21 Aquisitie agribusiness, dekken uit leges	38 V	38 V	38 V	38 V
22 Procesbegeleiding toeristisch profiel dekken uit leges	33 v	33 V	33 V	33 V
24 inboeken opbrengst precario (bewust van risico)	1.600 V	1.500 V	1.500 V	1.500 V
25 verwachte groei algemene uitkering		100 V	200 V	300 V
26 Overrealisatie taakstelling zoals opgenomen in begroting 2016			161 V	388 V
Totaal	2.441 V	1.921 V	2.021 V	2.409 V

Samenvattend	2017	bedragen x € 1.000		
		2018	2019	2020
Totaal lasten meerjarenbeeld	2.345 N	1.747 N	2.092 N	2.318 N
Totaal dekkingsplan	2.441 V	1.921 V	2.021 V	2.409 V
Saldo	96 V	174 V	71 N	91 V

In de reserve Openbaar gebied wordt bij de jaarrekening 2015 € 2,2 miljoen gestort. Hiervan wordt met bovenstaand dekkingsplan € 865 duizend ingezet. Daarnaast zal nog een bedrag nodig zijn voor inventarisaties en andere kosten voor het opstellen van de beheersplannen. Het restant blijft dan beschikbaar voor acuut achterstallig onderhoud.

Vanuit de Algemene reserve wordt een bedrag van € 555.000 onttrokken.

Economisch domein

Regionale samenwerking

De afgelopen periode zijn grote stappen gemaakt in de regionale samenwerking De Kop Werkt!. De regionale raadsadviescommissie Noordkop heeft een positief advies gegeven over zowel het ambitedocument als het investeringsprogramma. Als de individuele raden ook akkoord gaan, kunnen we in 2017 volop aan de slag met de uitvoering. Wij willen hier voortvarend mee aan de slag gaan en een aantal projecten waar Schagen voor aan de lat staat met voorrang oppakken.

Wij zijn tevreden over de economische samenwerking op Noord-Holland Noord niveau die voor een groot deel via het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord wordt uitgevoerd. In 2016 vindt een uitgebreide evaluatie plaats op basis waarvan de regio besluit hoe we in de toekomst vorm geven aan deze samenwerking. Wij gaan uit van voortzetting van deze samenwerking. Besluitvorming hierover vindt plaats in de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2017.

Daarnaast willen we vanaf 2017 nog steviger inzetten op het positioneren van de gemeente Schagen binnen de regionale samenwerking. Enerzijds als vestigingsplaats voor bedrijven in onder andere de sectoren agribusiness, Energy & Health, verblijfsrecreatie (hotel). Anderzijds als aantrekkelijk en veelzijdig verblijfsgebied voor zowel toeristen, bezoekers en inwoners.

Voor de uitvoering van het Programma De Kop Werkt is de komende jaren een extra personele capaciteit nodig van 2 fte. Deze worden betaald uit het projectbudget voor De Kop Werkt. De voorbereiding van projectvoorstellen, die niet voor rekening komt van het projectbudget, vangen we binnen de huidige capaciteit op.

Energie en Health Campus (19)

Dit project betreft een doorontwikkeling van de onderzoekslocatie Petten (OLP terrein) tot Energy&Health Campus. In 2016 is gestart met het inzichtelijk maken van de mogelijke/wenselijke ontwikkelingen van deze locatie, mede in het licht van de plannen en ontwikkelingen van de nu aanwezige bedrijven (startnotitie). Het betreft herontwikkeling van het bedrijventerrein tot een volwaardige campus. Het gemeentelijk belang hierbij is versterking van het terrein ten behoeve van de daar aanwezige onderzoeksfaciliteiten. Bij de OLP werken op dit moment 1.500 mensen aan voornamelijk onderzoek in de duurzame energie en gezondheid. Wij willen alles in het werk stellen om de locatie te ontwikkelen tot een bruisende cluster voor energieontwikkeling en gezondheid (Energy and Health Campus).

Voor de Energy & Health Campus willen we twee jaar lang een lobbyist inhuren. Hiervoor ramen we € 85.000. Deze lasten zijn in het overzicht verloop begrotingsaldo 2017-2020 opgenomen bij het Domein burger en bestuur, omdat het personeelsbudget in dit domein is opgenomen.

Wonen

Op het gebied van wonen zijn de volgende uitgangspunten voor 2017 van belang:

- Voortgang woningbouwopgave realiseren 950 woningen
Het voortzetten van het programma Wonen, waarbij gestreefd wordt naar het daadwerkelijk realiseren van 950 woningen door het maken van goede afspraken met initiatiefnemers.
- Doorzetten beleidsplan aanpak realiseren woningbouwopgave

Het voorzetten van de beleidsaanpak waarbij initiatiefnemers met stilliggende bouwplannen worden benaderd om voort te maken met hun bouwplan, of de vergunning en/of bestemming verliezen.

- Veegbestemmingsplan planologische woningbouw mogelijkheden
Als onderdeel van het beleidsplan aanpak realiseren woningbouwopgave zal onbenutte harde plancapaciteit planologisch worden omgezet naar een andere bestemming om zodoende ruimte te creëren in ons woningbouwprogramma.
- Herijking KWK 2017 – 2020 en nieuwe regionale afspraken KWK 2020 – 2025
Conform regionale afspraak, en mede in verband met de Ladder van Duurzame verstedelijking, is de noodzaak aanwezig om het KWK periodiek te herijken. Voor de periode 2020-2025 zullen dan ook afspraken gemaakt moeten worden. (KWK = Kwalitatief Woningbouw- programma Kop van Noord-Holland)
- Uitvoeringsprogramma verduurzaming en levensloopbestendig maken van woningen
Vervolg geven aan het uitvoeringsprogramma voor het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad, zoveel mogelijk in combinatie met het nog op te starten uitvoeringsprogramma voor het levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.
- Actualisatie Regionaal Actieprogramma 2.0
Conform regionale afspraken dient het Regionaal Actieprogramma Wonen (RAP's) 2.0 regionaal te worden geactualiseerd.

Leefbaarheid kernen (1)

Wij gaan actief aan de slag met dorps-ontwikkelplannen in het kader van woon- en leefbaarheid van onze kernen. Naar aanleiding van de ervaringen met de pilots in 2016 bepalen wij hoe dit een vervolg krijgt.

In de nieuwe nota grondbeleid hebben we per kern de kracht en ontwikkelkansen aangegeven en passen hier het type beleid op aan. Zo kan het zijn dat we in één kern zeer actief ontwikkelen en in de andere kern meer passief zullen optreden. Door het aangeven van de ontwikkelrichting per kern kunnen wij in de ene kern aan-/verkopen voor bijvoorbeeld de recreatie- en bedrijfsontwikkeling, in de andere kern voor woningbouw en in weer een andere kern voor natuurontwikkeling. Hiermee kunnen we bijdragen aan de ontwikkeling van een aantal dorpen qua voorzieningenniveau en leefbaarheid

Het uitvoeren van dorps-ontwikkelingsplannen vergt soms extra financiële middelen die binnen de aanpak (lees: renderende vastgoedportefeuille) gevonden moeten worden, rekening houdend met de bestaande opgave realisatie opbrengsten door verkoop "tafelzilver".

Agri en RO

De agrarische sector willen wij voldoende groeimogelijkheden bieden. Er is sprake van een veranderende landbouw (hightech landbouw, SeedValley, teelt op water, innovatieve bollenteelt, schaalvergroting, leegstand, etc) wat de nodige ruimtelijke consequenties met zich meebrengt. Enerzijds hebben we te maken met groei, anderzijds met toenemende leegstand. In beide gevallen heeft dit betrekking op de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Wij zorgen voor aanpassing van onze bestemmingsplannen aan de actuele situatie en vragen aandacht voor borging hiervan in provinciaal beleid. Wij ontwikkelen hiervoor onze eigen toolkit voor vrijkomende agrarische bebouwing.

Bedrijvigheid

Wij willen het accountmanagement nog sterker neerzetten. Om nog beter te weten wat er speelt in het bedrijfsleven en te kunnen inspelen op vragen van ondernemers is het nodig om actiever naar buiten te gaan en bedrijven te bezoeken. Ook is er bij het bedrijfsleven behoefte aan een vast contactpersoon van Economische Zaken (EZ) tijdens RO procedures met de gemeente. Dit is binnen de huidige bezetting niet mogelijk.

Jaarlijks houden we, bij voorkeur samen met de OFS, een enquête onder alle bedrijven in de gemeente. Hiermee willen we een vast jaarlijks contactmoment creëren met alle bedrijven, zodat bedrijven feedback kunnen geven over het functioneren van de gemeente. Belangrijker is echter nog dat wij vroegtijdig uitbreidingsplannen willen kunnen oppakken, zodat procedures kunnen starten voordat de daadwerkelijke uitbreidingsbehoefte er is. We willen op het juiste moment met ondernemers in contact komen.

Naast deze investering in accountmanagement willen we, bij voorkeur samen met het ontwikkelingsbedrijf, ook acquisitie meer proactief oppakken. Wij richten ons hierbij met name op agribusiness (o.a. zaadveredeling en high-tech landbouw) versterking bedrijventerreinen, Energy & Health-, recreatieondernemers, winkeliers en starters. Dit vraagt een actieve rol vanuit economische zaken, maar ook het intensief inzetten en uitbreiden van het netwerk van collegeleden, georganiseerd bedrijfsleven en overige betrokkenen. Er zal nader gekeken moeten worden of dit past binnen de huidige capaciteit en of hiervoor de juiste competenties aanwezig zijn binnen de organisatie.

Voor Accountmanagement en acquisitie agribusiness (o.a. zaadveredeling, Bio Valley, high-tech landbouw) bedrijventerreinen, Energy & Health en starters denken wij minimaal 0,5 fte extra nodig te hebben. Hiervoor ramen we € 38.000. Deze lasten zijn in het overzicht verloop begrotingssaldo 2017-2020 opgenomen bij het Domein burger en bestuur, omdat het personeelsbudget in dit domein is opgenomen.

Duurzaamheid

De door de raad vastgestelde nota "Naar een meer energie-neutrale gemeente Schagen" vormt de basis voor de uitvoering van diverse activiteiten gericht op energiebesparing en meer duurzame energie opwekking.

Deze uitvoering omvat vele thema's. In 2017 ligt de focus met name op onderstaande speerpunten:

- verduurzamen van bestaande bouw;
- meer energie-neutrale nieuwbouw;
- meer lokaal opgewekte duurzame energie (bij voorkeur zonnepanelen);
- toekomstbestendige organisatie (energie zuinige gebouwen en integraal meenemen duurzaamheid in alle producten en diensten van de gemeente).

Voor duurzaamheid (ambitieuze milieubeleid) is de komende jaren € 400.000 beschikbaar in een hiertoe gevormde reserve (raadsbesluit 10mei 2016).

Milieu (2)

Voorgesteld wordt om in 2017 de bodemfunctieklassenkaart en de bodemkwaliteitskaart te actualiseren. Dit project wordt gezamenlijk met de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen door de RUD NHN opgepakt. De kosten voor het actualiseren van de bodemfunctieklassenkaart en de bodemkwaliteitskaart worden voor Schagen begroot op € 12.500,-.

Recreatie en Toerisme (Destinatiemarketing- 3)

De gemeente Schagen werkt voor de toeristische marketing en promotie samen met de destinatiemarketingorganisatie Holland Boven Amsterdam om toeristen en bezoekers te verleiden om naar dit mooie gebied te komen. Vanuit de bestuursopdracht Destinatiemarketing van De Kop Werkt! wordt in 2016 een toeristisch profiel voor De Kop opgesteld om de vindbaarheid en bekendheid binnen Holland Boven Amsterdam te borgen. In het investeringsprogramma van De Kop Werkt! is hiervoor budget opgenomen.

Wij willen hiermee voortvarend aan de slag en de gemeente Schagen sterk neerzetten als aantrekkelijk en veelzijdig verblijfsgebied met de mooie kust, de bloeiende velden in het voorjaar, de rijke (cultuur)historie en West-Friese Folklore en de gezellige historische marktstad Schagen. Hiervoor willen we het budget van de voormalige VVV Top van Holland inzetten. Echter, om de taakstelling van het Economisch domein te realiseren wordt dit budget met ingang van 2017 met € 70.000 gekort (bladzijde 112 begroting 2016) en resteert € 58.000. Met de kennis van nu, vinden we dit geen goed idee en stellen we voor deze korting niet door te voeren zodat het budget voor 2017 en volgende jaren € 128.000 per jaar kan blijven.

Identity Matching

Toerisme ontwikkelt zich snel. Steeds meer mensen gaan vaker een weekendje of weekje weg. Hiervoor is de Noordzeekust altijd aantrekkelijk geweest, dat kunnen wij ook in de toekomst verwachten. Met de toenemende keuzevrijheid is het van belang dat badplaatsen een onderscheidend karakter hebben. De provincie Noord-Holland heeft het versterken van het onderscheidend karakter van onze badplaatsen geïnitieerd met het programma Identity Matching. De gemeente Schagen werkt samen met de ondernemers in Schagen aan de implementatie van dit programma. Het kenmerkende thema voor onze kust wordt "Hollandse Tijden" genoemd, met de Brand Values: Nostalgie 2.0, Hollandse gezelligheid, Door weer en wind, en Bescheiden.

Toeristisch profiel stad Schagen (22)

Wij zijn er aan gewend, maar de kwaliteiten van de stad Schagen zijn uniek. Een prachtige historische binnenstad, een bruisende markt, prima horeca, gezellig winkelen, en diverse culturele activiteiten, waaronder de kenmerkende WestFriese donderdagen. De gemeente Schagen is van mening dat we de stad Schagen meer op de kaart moeten zetten voor de toerist die een weekendje of weekje weg gaat. In 2016 is een inventarisatie gedaan van historische panden in de stad Schagen. Ook is in het kader van het project "De Nieuwe Winkelstraat" onderzocht hoe bewoners, bezoekers en ondernemers de stad Schagen beleven en hoe dit uitgedragen kan worden. In 2017 gaan we hieruit het verhaal van de historische marktstad Schagen destilleren. Samen met de ondernemers, bewoners, musea en historische verenigingen gaan we concrete producten formuleren waarmee we dit verhaal kunnen uitdragen naar toeristen en bezoekers. Onderzoek naar verblijfsaccommodaties binnen dit thema wordt hierin meegenomen. Om het verhaal van de historische marktstad neer te zetten en concrete projecten hieruit te realiseren is goede procesbegeleiding nodig. Met bedrijfsleven en inwoners moeten we ideeën genereren hoe hier vorm aan gegeven kan worden. De inschatting is dat dit niet binnen de bestaande capaciteit kan gebeuren.

Voor Procesbegeleiding toeristisch profiel stad Schagen denken wij minimaal 0,5 fte nodig te hebben. Hiervoor ramen we € 33.000.

Waterrecreatie (4)

Waterrecreatie is speerpunt in het toeristisch beleid van de provincie. De nieuwe WED subsidieregeling is in 2016 van start gegaan. Samen met de Provincie en het Ontwikkelingsbedrijf is in 2016 aan de hand van een kansen- en knelpunteninventarisatie een uitvoeringsprogramma voor NHN opgesteld. Voor de gemeente Schagen liggen kansen in een betere verbinding van de recreatiehavens in Schagen met de recreatiehavens van Kolhorn, Langedijk, Heerhugowaard en Den Helder en aansluiting bij het sloepennetwerk Noord-Holland. In het project Groen in de Kop is herinrichting van het haventje in Dirkshorn opgenomen. Inschatting is dat dit binnen de bestaande capaciteit kan gebeuren. Het eventueel benodigde budget voor het oplossen van knelpunten en het benutten van kansen wordt voorlopig geschat op € 24.000.

Verblijfsrecreatie (5)

Toerisme groeit en de Noordzeekust is een belangrijke trekker voor toeristen. Toeristen kunnen in Schagen genieten van de kust, van de natuur, van bloeiende tulpenvelden, van prima accommodaties en gezellige dorpen en stad. In toenemende mate verwacht de toerist een uniek product en een belevenis. De toeristische sector speelt daar op in en innoveert snel, dat vraagt ook snelheid en creativiteit van de overheid. In 2016 wordt in opdracht van de gemeenten in Noord-Holland Noord, het Ontwikkelingsbedrijf NHN en de provincie Noord-Holland door ZKA Consultants onderzoek gedaan naar de kwantiteit en kwaliteit van het aanbod en de vraag vanuit de markt. Wij verwachten dat hier naast kansen en innovatie ook aandachtsgebieden uit zullen blijken. Zo zijn er een aantal parken in de gemeente verouderd en lastig te verbeteren vanwege verspreide eigendomsposities en beperkte afspraken via VVE constructies. Een belangrijk uitgangspunt voor de regionale toeristische ontwikkeling is ruimte voor creatieve/innovatieve recreatieve ontwikkelingen. De gemeente Schagen is namens de Kop trekker in dit proces. Dit gebeurt binnen de bestaande capaciteit. Voor het opstellen van het regionale programma op NHN-niveau is mogelijk externe deskundigheid/capaciteit nodig waar de gemeente Schagen deels aan moet bijdragen. Wij schatten dat hiervoor een budget van € 10.000,- nodig is.

Wandelpaden – Routes (6)

Het verbinden van (historische) thema's/informatie aan bestaande routes biedt veel kansen voor de gemeente Schagen. Door het uitwerken hiervan kan Schagen nog meer als aantrekkelijk en veelzijdig verblijfsgebied voor toeristen binnen Holland Boven Amsterdam in de markt gezet worden. Inschatting is dat dit binnen de bestaande capaciteit van de afdelingen Ruimte en OG kan worden uitgevoerd, omdat de trekkersrol bij Recreatie NH ligt. Voor uitvoering is wel budget nodig. Dit kan worden bepaald aan de hand van een in 2017 op te stellen uitvoeringsplan samen met Recreatie Noord-Holland. Wij hopen hier bij de eerste tussenrapportage 2017 meer duidelijkheid over te hebben. Voorlopig worden deze kosten geschat op € 28.000.

Kust (7)

Het regionale ambitiesdocument en investeringsprogramma van De Kop Werkt bevat onder andere een opdracht om een regionaal uitvoeringsprogramma voor de Noordzeekust op te stellen. We gaan dit regionale uitvoeringsprogramma voor de Noordzeekust in overleg met de regio opstellen.

We gaan onderzoeken of we ter voorbereiding daarvan een gebiedsagenda voor het Schagense kustgebied kunnen opstellen. Daardoor kunnen we een betere bijdrage leveren aan de opstelling van het regionale uitvoeringsprogramma.

Het strandbeleid is in 2016 vastgesteld. Eind 2016 zullen we het beleid evalueren. Wij verwachten in 2017 zo nodig dit beleid aan te passen en verdere werkzaamheden ter uitvoering (o.a. aanpassing bebording, verlichtingsplan opstellen) daarvan te verrichten. De te verwachten kosten zijn € 80.000.

Invoering Omgevingswet (8)

In 2016 en begin 2017 wordt een implementatieplan omgevingswet opgesteld. Op basis van een impactanalyse en bestuurlijke standpuntbepaling wordt helder op welke wijze de gemeente Schagen de omgevingswet wil implementeren, wanneer verschillende producten en processen worden geprogrammeerd en welke investeringen hiervoor nodig zijn. Denk hierbij aan Omgevingsvisie(s), Omgevingsplan(nen), inrichting werkprocessen en de implementatie van het Digitale Stelsel (ICT). Vanaf begin/medio 2017 zal een start worden gemaakt met de voorbereiding van deze producten en processen. Hiervoor zal zowel capaciteit nodig zijn als geld. Het gaat hierbij om de inhuur van expertise, benodigde investeringen in ICT, communicatie en (participatie)activiteiten. De precieze omvang van de benodigde investeringen is begin 2017 helder. Vooralsnog denken wij hier in 2017 € 200.000 en in 2018 en 2019 € 100.000 voor nodig te hebben.

Wet Vergunning Toezicht en Handhaving (VTH-9)

De VTH-criteria hebben zowel betrekking op de kwaliteit van de organisatie als de kwaliteit van de medewerkers. Voor de organisatie betekent dit dat er een sluitende beleidscyclus is, een inhoudelijke ondergrens en dat de taken belegd worden bij organisaties die continuïteit (kwantiteit/kwaliteit) in de uitvoering kunnen garanderen. Op 14 april 2016 is de Wet VTH in werking getreden. Als gevolg hiervan wordt in 2016 de raad voorgesteld een VTH-verordening vast te stellen waarin de VTH criteria worden toegesneden op de ambities van Schagen. Naast investering in eigen personeel kan ook gedacht worden aan samenwerking, uitbesteding en inhuur van expertise. De exacte gevolgen hiervan zijn derhalve nog niet bekend. Voorgesteld wordt om voor 2017 alvast een beperkt budget van € 25.000 beschikbaar te stellen voor beperkte aanpassingen in de structuur en/of het tijdelijk inhuren van noodzakelijke expertise.

Bewijs van Goede Dienst

In de begroting staat bij resultaten van Economisch domein (1.1) en Domein burger en bestuur (1.2) het Bewijs van Goede Dienst genoemd als indicator. De King-meting Bewijs van Goede Dienst (BGD) is in 2015 voor het eerst vastgesteld. Om te kunnen beoordelen wat het bereikte effect is aan het einde van de collegeperiode wordt de meting herhaald in 2017. De planning is om hierover in september 2017 te rapporteren.

Sociaal domein

De afgelopen jaren is binnen het Sociaal domein fors ingezet op aanpassing van beleid en is veel "op de schop" gegaan. Dit leidt er toe dat binnen dit domein, behalve voor het openbaar gebied, men gekomen is in een fase van realiseren op het vlak van de decentralisaties (Participatiewet, Jeugdwet en WMO), subsidie- en accommodatiebeleid, bibliotheek, mantelzorg/informele zorg, hulp bij het huishouden, etc. De komende twee jaar willen we daarbij extra focussen op:

- de integrale aanpak jeugd en de pilots in Schagen en Tuitjenhorn,
- de mogelijke bovenregionale doorontwikkeling van Jeugdzorgplus. (Jeugdzorgplus is een intensieve vorm van jeugd- en opvoedhulp voor jeugdigen die ernstige gedragsproblemen hebben).
- hoe het beleid m.b.t. de drie decentralisaties en hulp bij het huishouden uitpakt voor onze burgers ("niemand tussen wal en schip") en of bijstelling noodzakelijk is,
- de realisatie en doorontwikkeling van het WerkgeversServicePunt kop van Noord Holland (WSP),
- de ontwikkelingen en resultaten m.b.t. de doelgroepen in het kader van de Participatiewet (o.a. realisatie "garantiebanen"),
- het regionale programma aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt in het kader van 'De Kop Werkt',
- de ontwikkeling en uitvoering van Integrale KindCentra (IKC) incl. pilots op inhoudelijk en huisvestingsvlak,
- de realisatie van het uitvoeringsprogramma mantelzorg en informele zorg,
- de harmonisatie van het beleid m.b.t. musea binnen de nieuwe gemeente Schagen binnen de huidige financiële kaders, en
- het onderzoeken en zo mogelijk realiseren van een (vergaande) samenwerking tussen de (lokale) omroepen van de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel, gericht op een krachtige streekomroep om daarmee te kunnen inspelen op bovenlokale zaken die een groter verzorgingsgebied bestrijken.

Kernbegrippen hierbij zijn maatwerk, innovatie, van curatie naar preventie zonder dat mensen tussen wal en schip belanden.

Hulp bij het Huishouden

Op 18 mei jl. heeft de Centrale Raad van Beroep bepaald dat hulp bij het huishouden onder de werking van de Wmo valt. Dit betekent dat het beleid van de gemeente moet worden aangepast en financiële gevolgen heeft. Het opnieuw invoeren van hulp bij het huishouden 1 brengt met zich mee dat de inkomsten uit eigen bijdragen hoger uit zullen vallen, maar dat dit op dit moment nog niet kan worden berekend, omdat wij geen inzage hebben in de financiële c.q. inkomensgegevens van de cliënten die voor de berekening hiervan noodzakelijk is. De verwachting is dat het tekort binnen de bestaande budgetten voor het Sociaal domein kan worden opgevangen. Net als in 2015 wordt ook voor 2016 een onder-besteding verwacht op de beschikbare middelen voor de nieuwe Wmo taak dagbesteding/begeleiding. In de raad van 28 juni wordt een raadsvoorstel over dit onderwerp behandeld.

Participatie Initiatieven (10)

We willen mee kunnen werken aan burgerinitiatieven in het openbaar gebied. Ook als er nog geen technische noodzaak is voor onderhoud of vervanging. Om te kunnen participeren is enige financiële ruimte nodig. Voorstel: € 100.000,-.

Strand en strandslagen Petten (11)

Er is een nieuw strand met nieuwe strandslagen aangelegd. Afgesproken is dat de gemeente het dagelijks onderhoud hiervan op zich neemt. De kosten daarvan bedragen op jaarbasis € 25.000,- en waren nog niet eerder in de begroting opgenomen.

Aanplant bomen (12)

Het college hecht veel waarde aan het behoud van een waardevol en omvangrijk bomenbestand. Daarnaast wil het college een impuls geven aan uitbreiding van het aantal bomen. De kosten voor de eerste aanplant bedragen € 25.000,-

Beleidsontwikkeling (13)

Het Integraal beleidsplan Openbaar gebied geeft diverse kaders, die vooral gericht zijn op duurzame instandhouding. Daarnaast stellen we aanvullende plannen op met nieuwe ontwikkelingen en ambities. Een aantal van die plannen zijn al in ontwikkeling en van die plannen behoeve enkele externe ondersteuning. De kosten daarvan bedragen voor het Groenstructuurplan € 30.000,-, voor Klimaatbestendig Schagen en duurzaamheid € 20.000,- en voor het Waterplan € 40.000,- .

Hoep centrum Schagen (14)

Door faillissement van de aannemer is het woonrijp maken stil komen te liggen. Voor het alsnog woonrijp maken door de gemeente is een bedrag nodig van € 150.000,-

Areaaluitbreiding 2016 (15)

Elk jaar verandert de openbare ruimte. Er verdwijnt wat, maar er komt vooral het nodige bij. Een nieuwe woonwijk bijvoorbeeld. Deze extra oppervlakte aan openbare ruimte moet direct onderhouden worden en aan het eind van de levensduur vervangen kunnen worden. Daarom is het noodzakelijk de budgetten voor onderhoud en vervanging hierop aan te passen.

Jaarlijks bekijken we voor de begroting van het volgende jaar welke areaalverandering zich heeft voorgedaan in de periode van 1 juli van het afgelopen jaar tot 1 juli van het lopende jaar. Voor het jaar 2017 doen we dit bij uitzondering vanaf januari 2016 tot juli 2016, omdat de meeste areaaluitbreidingen van vorig jaar mee zijn genomen in de berekeningen van het beleidsplan. Uitzondering vormt Nes Noord. Die areaaluitbreiding is nog niet meegenomen in het beleidsplan.

De kosten van beheer en onderhoud bedragen € 0,91/m² areaal per jaar.

De kosten voor vervangingen bedragen € 1,20/m² areaal per jaar.

We hebben de volgende wijziging in de hoeveelheid openbare ruimte en de financiële consequenties:

Locatie	Oppervlakte (m²)	Kosten beheer en onderhoud / jaar	Vervangingskosten / jaar
Schagen – Nes-Noord	15.000	€ 13.650	€ 18.000
Callantsoog – P-terrein Kieftenglop	2.000	€ 1.820	€ 2.400
St. maarten – Plan Haulo	1.500	€ 1.365	€ 1.800
Totaal	18.500	€ 16.835	€ 22.200

Totale kosten € 39.035,-

De extra bijdrage voor areaaluitbreiding via de algemene uitkering voor het begrotingsjaar 2017 is € 34.500. (voor de clusters infrastructuur en gebiedsontwikkeling). Met deze bijdrage is al rekening gehouden.

WSW (16)

Het verschil tussen de ontvangen vergoeding van het Rijk en de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid (GRGA) wordt groter. Hierdoor wordt ingeschat dat de bijdrage van de gemeente Schagen in 2017 € 230.000 hoger wordt (zie raadsvoorstel GRGA begroting 2017 – raad 21

juni 2016). In 2016 wordt met de gemeenteraad de discussie gevoerd over hoe beschut werken eventueel, in relatie tot commerciële activiteiten, moet gaan plaatsvinden.

Bijzondere ziektekosten (17)

Het budget van de collectieve ziektekostenverzekering van Univé waar personen met een inkomen minder dan 130% bijstandsnorm een beroep op kunnen doen, kan worden bijgesteld. Er hebben minder personen dan verwacht een dergelijke verzekering afgesloten. Aanpassing van het budget met een bedrag van € 230.000 voordelig.

Domein burger en bestuur

Opbrengsten precario (24)

In de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017 e.v. is rekening gehouden met een opbrengst aan precario van € 600.000 voor het jaar 2016 en € 700.000 voor het jaar 2017. Na het opleggen van de aanslag in 2015 is duidelijk geworden dat de opbrengst uitkomt op een bedrag van € 2,4 miljoen.

Een meeropbrengst voor het jaar 2017 van € 1,8 miljoen. Gezien het bezwaar dat Liander heeft gemaakt tegen de aanslag kent het inzetten van deze middelen een zeker risico. Als er bij het opstellen van de begroting 2017 zich een voordeel voordoet wordt dit voordeel verrekend met de opbrengsten precario. Dit tot het moment dat er meer duidelijkheid is over het bezwaar dat Liander heeft gemaakt.

De heffing van precariobelasting door gemeenten op kabels en leidingen in de grond wordt door minister Plasterk aan banden gelegd. Per 1 januari 2016 mogen gemeenten de tarieven niet meer verhogen.

Verder mag het aantal gemeenten dat deze belasting heft niet toenemen.

Verruiming belastinggebied

De volledige afschaffing van precario kan volgens hem het beste worden geregeld bij een komende grotere hervorming/verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. 'Daarin kunnen de effecten worden opgevangen', aldus de bewindsman. Daarop vooruitlopend belooft hij de Kamer nog in het voorjaar van 2016 een wetsvoorstel te sturen 'om er in ieder geval voor te zorgen dat met ingang van 1 januari 2017 de tarieven voor precario op nutsnetwerken niet verder oplopen en het aantal gemeenten dat deze vorm van precario heft, niet verder stijgt.'

Overgangsregeling

Het wetsvoorstel gaat uit van afschaffing, maar biedt gemeenten nog wel tien jaar de mogelijkheid om maximaal het op 1 januari 2016 in hun gemeente geldende tarief te hanteren. Na uiterlijk tien jaar is er wat de minister betreft geen precarioheffing meer mogelijk op nutsnetwerken. Hij wijst er wel op dat deze periode kan worden bekort bij een grotere hervorming/verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

Verbonden partijen (18)

Er is besloten om mee te gaan in het voorstel van de gemeenschappelijke regelingen om de loonprijsindex van 1,9 % door te voeren dit leidt tot een hogere bijdrage aan de verbonden partijen van €100.000 (N).

Algemene uitkering (25)

In de tabel op blz. 2 is rekening gehouden met de gegevens van de algemene uitkering zoals deze door het Rijk gepresenteerd zijn in de septembercirculaire 2015. Op blz. 4 is een klein voorschot genomen op de mei circulaire 2016.

OZB (19)

In de begroting 2015 is rekening gehouden met een inflatie-ontwikkeling in de jaren 2017 e.v. van 1,5%. In de berichtgeving van het Centraal Plan Bureau is aangegeven dat de inflatie voor 2017 uitkomt op 1%. Deze aanpassing naar beneden heeft een negatief op de baten van € 43.000,-. Uitgangspunt is dat alleen de index van het jaar 2017 aangepast wordt. Bij het opstellen van de uitgangspunten voor de begroting 2018 wordt opnieuw naar het index cijfer gekeken.

Toeristenbelasting

Conform eerdere afspraak is er rekening gehouden met een stijging van de toeristenbelasting naar een tarief van € 1,25 per nacht. En in verhouding ook de forensenbelasting.

Tarieven afvalstoffen

Voor de bepaling van deze tarieven wordt uitgegaan dat de tarieven 100% kostendekkendheid zijn. In 2016 is het tarief, mede door een stijging van € 20,- uitgekomen op 100% kostendekkendheid. Een nieuwe dienstverleningsovereenkomst is in voorbereiding. Deze overeenkomst kan leiden tot een aanpassing van het tarief voor 2017.

Tarieven riolering

Voor de bepaling van deze tarieven wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

Bij de vaststelling van het GRP heeft de raad in 2015 besloten om het tarief voor 2016 met € 10,- te verhogen. Dit is uiteindelijk bij vaststelling van de tarieven in december 2015 niet doorgegaan.

De € 10,- verhoging is toen extra gezet op de verhoging van de afvalstoffenheffing, waarna dit tarief met € 20,- is gestegen. Voor 2016 wordt voorzien dat op het rioolrecht geld wordt "overgehouden." doordat investeringen achterblijven op de planning zoals deze is opgenomen in het GRP. Daarom wordt voorgesteld om het tarief voor het rioolrecht 2017 niet te verhogen.

Personele capaciteit (20, 21, 22 en 23)

In het Economisch domein en het Sociaal domein is op een viertal onderdelen uitbreiding van de personele capaciteit gewenst. De lasten hiervan staan hier opgenomen.

Bezuinigingen (26)

Er is meer aan bezuinigingen gerealiseerd dan via de taakstelling is opgelegd.

Algemene uitgangspunten voor de periode 2017 – 2020

Bij de meerjarenvisie 2014-2018 zijn er uitgangspunten vastgesteld die voor deze gehele periode gelden:

1. In 2018 is netto structureel 6 mln. bezuinigd (excl. nieuwe ontwikkelingen);
2. In 2018 is de begroting duurzaam;
3. Tekorten door minder rijksbijdragen worden niet aangevuld;
4. Nieuwe taken worden budgetneutraal uitgevoerd;
5. Taken eraf; personeel eraf;
6. Taken erbij; personeel erbij;
7. Alle investeringen worden consequent getoetst aan de beleidsdoelen;
8. Het coalitieakkoord wordt binnen deze uitgangspunten gerealiseerd;

Aanvullend:

9. Ondergrens Algemene reserve = 20% som incidentele risico's